

Moskovics Iván

Ez én vagyok. A kép akkor készült, amikor katona voltam Fehéroroszországban, 1950-ben. 1949-ben behívtak sorköteles szolgálatra a Szovjet Hadseregbe. Először Fehéroroszországban voltam, aztán a Távol-Keletre, Vlagyivosztokba irányítottak át, a leszerelésemig ott szolgáltam. Építőszázadban dolgoztam. Akkoriban Kárpátalja lakóiban nem bíztak meg. Amiatt, hogy a második világháború alatt Magyarország Németország szövetségese volt, hátrányosan megkülönböztettek minket. Csak munkaszázadokba, építőszázadokba vezényeltek minket. Repülőteret építettünk. Később a képesítesemnek megfelelő munkát végeztem: autószerelést tanítottam a katonáknak. A hadseregben négy évig szolgáltam. Eleinte nem tapasztaltam antiszemita megnyilvánulásokat, csak 1953 elejétől, a szolgálatom vége felé, amikor az újságokban cikkek jelentek meg a gyilkos zsidó orvosokról, akik állítólag meg akarták ölni Sztálint [lásd: orvosper]. Az újságokban csupa zsidó vezetéknevű orvost soroltak föl. Az orvosper után elkezdtek megkülönböztetni a zsidókat,

kiemelni a nemzetiségüket. Miután leszereltem, Klára nővéremhez költöztem. A nővéremék kaptak egy telket, és építettek rá egy házat. Született egy fiuk. A nővérem egy ruhagyárban dolgozott. Én visszatértem a korábbi munkahelyemre, az autójavító műhelybe. Aztán fölvettek egy gépjármű technikumba, ott tanultam, és a tanulmányaim befejeztével megint visszamentem az autójavító műhelybe, akkor már mérnökként. A műhelyt fuvarozóvállalattá alakították át, a városban ez volt az első ilyen vállalat. Ungváron abban az időben nem volt városi tömegközlekedés. Engem bíztak meg azzal, hogy létrehozzam a városi tömegközlekedési hálózatot. Két autóbusszal kezdtünk. Az emberek még nem voltak hozzászokva a tömegközlekedéshez, és alig szállt föl valaki az autóbuszra, úgy kellett őket rábeszélni. Egy ideig buszvezető voltam különböző járatokon, aztán brigádvezető lettem a garázsban. Végül a közlekedésbiztonsági osztályon dolgoztam. A közúti közlekedési szabályokat tanítottam, vizsgáztattam, a GAI-nál [Állami Közlekedésrendészeti Felügyelőség] dolgoztam. Idegvesztő munka volt, de én szerettem. Csak a múlt évben [2002] mentem nyugdíjba, ötvennégy évet dolgoztam le egy helyen. A munkatársaim egész idő alatt tisztelettel viszonyultak hozzám, a munkahelyemen soha nem éreztem antiszemitizmust.